

Namnbytesraseriet.

Av Märta Leijon.

Det göres en sådan väldig propagand nu för att alla Svenssöner och Johanssöner ska byta namn. Och nog är det roligt med ett vackert och bra namn för den som har det och bra för skattmasen också, när han skall driva in skatten. Men när man tittar igenom ett sådant där officiellt förslag till släktnamn och stannar vid en del av förslagen, så är det fråga om, ifall det inte är vackrare och lugnare åtminstone för ens barn, om man heter Johansson efter sin gamle hederlige far.

Visst kan man förstå, att berömda personer, som fått gårdens eller socknens namn som officiellt smeknamn, ta det till sitt släktnamn. De flesta människor känna dem under det namnet. Många, som inte komma ihåg deras sonnamn, skriva gårdsnamnet i adressen, därför att de inte känna personen under något annat namn.

Men att ha en gammal hederlig fars namn och sedan sätta sig ner för att med svett och möda få fram ett meningslöst och hopkränglat namn, som ens barn få lida för i skolan lika säkert som de få det för ett ovanligt och tillkränglat dopnamn, det är dumt.

Visst är det många, som heta både Andersson och Johansson och Karlsson i telefonkatalogen, men alla bo inte vid samma gata eller vid samma husnummer. Med litet god vilja kan man nog hålla dem i sår. Och är jag född Pettersson så aktar världen mig lika högt för det som om jag kallar mig Petronius eller Baylonius.

Det är ändå bara människan och inte namnet det hela beror på. Och skulle fader Johansson eller Olsson göra en dumhet, så finns det så gott om folk med det namnet, att det inte faller någon in att lasta barnen för fädernas missgärningar. Det skulle vara hopplöst att försöka utreda sådana saker.

Men, skämt åsido, så tycker jag att våra gamla sonnamn innebära så mycket av gammal fin tradition, att man inte bör göra sig av med dem i onödan och skaffa sig ett främmande underligt och tillkränglat namn. Där det finns ett gammalt tillnamn skall man naturligtvis använda det. Men jag har hört män och kvinnor med urgamla fina namn, som hellre skulle velat ha ett enkelt hederligt sonnamn sådant som vanligt folk går klädda i.

Så länge familjen är liten och kanske under de allra första generationerna kan det vara bra med ett eget namn, som skiljer en från mängden. Men när det blivit ett hundratal ättlingar, alla med samma namn, som alla få lida för varandras synder, då tror jag att de där hundra lika gärna velat heta Andersson som Ballongius eller något liknande. För sedan folk fått ett släktnamn är det meningen att de och deras ättlingar ska behålla det och det blir stort besvär om de ska bli av med det en gång framdeles.

Innan man därför tar det djärva steget ut i det okända för sig och sin familj bör man tänka sig för. Det är inte så dyrt att skaffa sig ett nytt namn att man behöver se på kostnaden. Men man bör tänka på vad ens ättlingar om låt oss säga hundra år ska tycka om namnet.

Var den förste, som bar namnet, en aktad och bra person, finns det kära minnen från fädernegården, som hållits i ära, så komma med all säkerhet ättlingarna att vara tacksamma för namnet.

Men annars kan man fråga med den konservative skånebonden, vars son ville ta gårdens namn till släktnamn, om det verkligen är så att gården skall lida för alla dumheter de gjort, som fötts på den.

Den gamle president Svinhufvud var en sådan aktad man att hans namn aldrig kan vanvördas fastän det är ett konstigt namn. Mitt eget namn, som också hör till de besynnerliga, har burits av en gammal hederlig man, som jag aktade som en av de bästa bland människors. Annars skulle jag lika gärna kunnat heta Andersdotter. Det namnet står i mitt folkskolebetyg och det är också ett bra namn, som jag önskar, att jag kunde hedra som jag borde.

Före hette en dotter verkligen dotter. Nu heta vi "son" allesamma. Om det kan vara finare vet jag inte. Många ansågo det som syndig högfärd när döttrarna i huset lade sig till med sonnamn. Och många gamla på landsbygden anså det ännu i dag som högfärd med namnbyten, där de inte äro alldeles befogade. Det kan ju verkligen finnas skäl också för saken. Det vill jag inte alls förneka och det är inte min mening att göra narr av de många, som redan bytt namn, jag ville bara, som läsaren förstår, be alla, som ha ett vanligt hederligt fadersnamn, att tänka sig för innan de bestämma sig för att ta ett annat.